

105 927

Národní památkový ústav

Došlo: 14.12.2016 10:23:46

Č. j.: NPU-310/97351/2016

Listů: 1 Příloh: 4

01000888044

Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Obec Úlice
Č. p. 50
330 33 Úlice

Váš dopis značky

Č. j.

Naše značka

MK 73527/2016 OPP

MK-S 5492/2016 OPP

Vyřizuje / linka

Anna Mašátová / 429

V Praze dne

16. 11. 2016

Věc: Kaple se zvonem a pamětním křížem na pozemku st. p. č 15, včetně pozemku st. p. č. 15, k. ú. a část obce Kníje, obec Úlice, okres Plzeň - sever, Plzeňský kraj

- prohlášení za kulturní památku

- rozhodnutí

V příloze Vám zasíláme rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 73527/2016 OPP ve výše uvedené věci.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová

vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: 1x rozhodnutí Ministerstva kultury č. j. MK 73527/2016 OPP

Na vědomí po nabytí právní moci:

1. Národní památkový ústav, ústřední pracoviště
2. Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Plzni
3. Krajský úřad Plzeňského kraje, oddělení kultury a památkové péče
4. Městský úřad Nýřany, odbor územního plánování
5. vlastní

MINISTERSTVO KULTURY

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1 – Malá Strana

IČ: 00023671

21

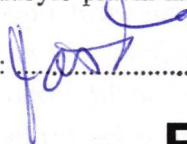
Ministerstvo kultury

Maltézské náměstí 471/1
118 11 Praha 1

Telefon: 257 085 111
Fax: 224 318 155
E-mail: epodatelna@mkcr.cz

Rozhodnutí nabylo právní moci: 10.12.2016

za správnost:

V Praze dne 16. 11. 2016

Č. j.: MK 73527/2016 OPP

MK-S 5492/2016 OPP

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní památkové péče rozhodlo o **prohlášení kaple se zvonem a pamětním křížem na pozemku st. p. č 15, včetně pozemku st. p. č. 15, k. ú. a část obce Kníje, obec Úlice, okres Plzeň - sever, Plzeňský kraj, za kulturní památku.**

Ministerstvo kultury v tomto řízení, jehož účastníkem je podle § 27 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád v platném znění, vlastník věci: Obec Úlice, IČ: 00258440, č. p. 50, 330 33 Úlice, podle ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, v platném znění prohlašuje kapli se zvonem a pamětním křížem na pozemku st. p. č 15, včetně pozemku st. p. č. 15, k. ú. a část obce Kníje, obec Úlice, okres Plzeň - sever, Plzeňský kraj, za kulturní památku. Nedílnou součástí tohoto rozhodnutí je kopie katastrální mapy se zákresem umístění kulturní památky.

Odůvodnění:

Dne 27. 4. 2016 obdrželo Ministerstvo kultury od Mgr. Petra Mecla podnět k prohlášení výše uvedené věci kulturní památkou. „Jedná se o čtyřbokou kapli přibližně čtvercového půdorysu s hranolovitou věžičkou opatřenou jednoduchou střechou. Kaple je postavena na návsi obce Knie (dnes Kníje) a je orientována přibližně v ose západ-východ (oltářní menza směrem k západu). Pochází zřejmě z první poloviny 19. století, prokazatelně na svém místě stála v roce 1842 (1839), kdy je vyznačena na mapě Stabilmního katastru z téhož roku (dostupné na http://archivnimapy.cuzk.cz/coc/3209-1/3209-1-002_index.html). Zasvěcení kaple se nepodařilo určit. Může souviset se zasvěcením původního farního kostela v Jezné (kostel Nejsvětější Trojice), popř. její zasvěcení může mít souvislost s obrazem Panny Marie Lurdské se sv. Bernadetou. Stavebním materiálem je kámen, dřevo (krov) a střešní krytina. V průběhu 20. století byla kaple několikrát opravena poté, co do ní narazil traktor nebo jiná zemědělská technika. K vyspravení byl použit původní materiál a malta. K vybavení kaple patří: jednoduchá oltářní menza, obraz Panny Marie se sv. Bernadetou a zvon (umíráček) s provazem. Více v příloze na fotografiích. Liturgickým účelům kaple sloužila

přibližně do 80. let 20. století, kdy se v ní v měsíci květnu konaly tzv. Májové pobožnosti.

V dnešní době je klíč uložen u jedné obyvatelky vesnice a kaple je otevřena pouze v případech, že se zvonem oznamuje úmrtí nějakého občana. Současný stav lze posoudit z přiložené fotodokumentace. Exteriér se jeví jako zachovalý, ale trpí průjezdy těžkých aut a zemědělské techniky, vandalismem i novodobými projevy lhostejnosti ke kulturnímu dědictví, kdy po pokácení stromů v blízkosti kaple slouží její okolí jako odkladiště dřeva a stavebního materiálu. V nedávné době došlo k odstranění vzrostlých stromů před kaplí, nelze posoudit, zda oprávněně z důvodu napadení škůdce nebo neoprávněně, začalo odstraňování kořenů, které by mohlo vážně narušit statiku kaple. Odstraňování kořenů podle dostupných informací neprovádí odborná firma. Na vrchol střechy byl neodborným zásahem dodán kříž, který rozhodně v této podobě nikdy nebyl součástí kaple, pokud vůbec nějaký kříž ne vrcholu kaple byl. Celkově neutěšený je i stav interiéru, kde se neprovádí žádný úklid, výmalba je celkově zašlá. Kaple tohoto typu vždy patřily k základnímu křesťanskému a kulturnímu „vybavení“ obcí, zvláště na území, kde praktikování víry bylo běžnou součástí života lidí. Postarat se o toto vpravdě kulturní dědictví by mělo být samozřejmostí pro všechny vlastníky, ať už je to církev, stát nebo obec. Doufám, že prohlášení kaple za kulturní památku dopomůže k tomu, aby jí byla navracena původní podoba (bez přidaného kříže), našly se finanční prostředky na nejnutnější opravu a údržbu, aby byla v dobrém stavu vnějším i vnitřním zachována pro možné liturgické využití i pro příští pokolení.“

Ministerstvo kultury zaslalo podnět k posouzení Národnímu památkovému ústavu, ú. o. p. v Plzni. Dne 15. 6. 2016 obdrželo návrh na prohlášení kaple se zvonem a pamětním křížem na pozemku st. p. č. 15, včetně pozemku st. p. č. 15, k. ú. a část obce Kníže, obec Úlice, okres Plzeň - sever, Plzeňský kraj, kulturní památkou. Popis dle návrhu ze dne 10. 6. 2016: „Kaple je situována uprostřed návsi nad rybníkem. Drobnou náves příznivého vzhledu lemují převážně pozdně klasicistní usedlosti, vesměs s kvalitními fasádami. Zděná kaple na čtvercovém půdorysu s okosenými nárožími, krytá stanovou střechou se zděnou hranolovou zvoničkou ve vrcholu. Stavba stojí v mírném svahu, vyrůstá z masivního mírně předstupujícího hrubě omítaného soklu. Fasády nad soklem jsou hladké, korunní římsa vysoká fabionová.

Korunní římsa i sokl jsou v omítce barevně odlišeny. Na severovýchodní straně široký obdélný vstup se segmentovým záklenkem, opatřený dvoukřídlými dřevěnými dveřmi v dřevěném rámu s nadsvětlíkem; nadsvětlík i horní část dveřních křídel mají zdobně prořezávané otvory. Zbývající stěny hladké bez okenních otvorů. Střecha stanová, krytá taškami bobrovkami; ve vrcholu střechy hranolová zděná omítaná zvonička se stanovou stříškou s novodobým křížkem ve vrcholu, krytina tašky bobrovky; ve zvoničce úzký na výšku obdélný, segmentem zaklenutý otvor se zvonkem zavěšeným na dřevěné hlavě (popis viz příloha). Drobný obílený interiér je v nárožích opatřen okrově natřenými pilastry s jednoduchými římsovými hlavicemi, proti vstupu nízká ze stěny vystupující zděná mensa s vypouklým čelem, rovněž s okrovým nátěrem, nad mensou mělce vpadlý na výšku obdélný otvor. Podlaha cihelná, interiér zaklenut nízkou plackou s kruhovým prostupem pro zvonek. Zařízení novodobé. Před kaplí vpravo od vstupu stojí kamenný pamětní kříž s hranolovým (žulovým?) podstavcem. Na nízkém soklíku užší vysoký podstavec, zdobený na čelní straně vpadlým na šířku obdélným polem rámovaným po obvodu rytou linkou, horní rohy podstavce

jsou zkosené. Na podstavci drobný vyžlabený soklík s prostým kamenným křížem bez korpusu, pravděpodobně z umělého kamene.

Slohové a časové určení: kaple asi z 1. poloviny 19. století, je zachycena na císařském otisku Stablního katastru z roku 1839; pamětní kříž nedatovaný, pravděpodobně z 1. poloviny 20. století

Současné využití: kaple bez využití, příležitostně slouží jako zvonička

Současný stav: Stav kaple relativně dobrý, pouze dílčí poškození omítek soklu, vstupní dveře potřebují ošetření a nový nátěr, krytina v dobrém stavu; objekt vyžaduje běžnou údržbu. Pamětní kříž nově sesazen, na starší fotodokumentaci z roku 1997 zachycen pouze rozpadlý sokl bez kříže.

Popis věci: Zvon je upevněn jedním trnem zasunutým přímo do dřevěné hlavy a upevněný železnými pásy. Základ zvonu je strmý s fabionem, pod čepcem jsou dvě plastické úzké hladké linky. Pod nimi se nachází reliéfní výzdoba, která je tvořena pásem slunečnicových festonů. Mezi nimi z obou stran umístěny reliéfy po celé výšce těla zvonu. Na jedné straně se nachází v tradičním ikonografickém pojetí reliéf sv. Martina na koni. Světec se dělí o svůj plášť s klečícím žebrákem, který pravíci u hrudi si přidržuje hůl a levici má pozdviženou ke světci. Na protilehlé straně reliéf Sv. Petra a Pavla. Oba světci s delším zvlněným plnovousem a jednoduše ztvárněnou svatozáří kolem hlavy sedí, oděni v typickém dlouhém zřaseném šatu. Pohledově vlevo sv. Petr v rukou drží klíče a vpravo sv. Pavel s hlavou přiklopenou k pravému rameni, má obě ruce odtážené nad levý bok, kde se opírají o rukojeť meče. Věнец zvonu je následně oddělený opět dvěma plastickými linkami, mezi kterými je hladký pás výrazněji zaoblený. Srdce zvonu se dochovalo původní. Zvonění je na ruční ovládání.

Materiál: zvonovina

Rozměry: cca výška 35, cca průměr 40 cm

Datace: 1. polovina 19. Století (patrně kolem roku 1835)*

Autor: pravděpodobně Václav Petr Perner

Současný stav: dobrý, zvon v současné době nejeví známky vážného poškození, povrch lokálně znečištěn ptáčím trusem. “

Národní památkový ústav, ú. o. p. v Plzni, zaslal Ministerstvu kultury řádně zpracovaný návrh na prohlášení výše uvedené věci dne 15. 6. 2016. Památková ochrana je zdůvodněna takto:

“Příklad drobné lidové sakrální stavby se zvoničkou, pravděpodobně z první poloviny 19. století. Objekt je dochován v původním stavu bez novodobých stavebních zásahů, s původními truhlářskými prvky (vstupní dveře s nadsvětlíkem) a původním zvonem. Zvon z kaple pochází pravděpodobně z produkce významné plzeňské zvonařské dílny Pernerů a je kvalitním dokladem regionálního zvonařství z první poloviny 19. století. Kamenný pamětní kříž před kaplí mladší, snad z počátku 20. století, dotvářející prostředí kaple. Významná je urbanistická hodnota kaple, která je výraznou dominantou příjemně působícího návesního prostoru. Zvon z návesní kapličky pochází pravděpodobně z produkce významné plzeňské zvonařské dílny Pernerů. Práci dokládá dochovaná charakteristická výzdoba, která čerpá z rodinných tradic. Jedná se o velmi kvalitní uměleckořemeslnou práci, která s největší

pravděpodobností vznikla přímo pro místní kapličku, a je tak její nedílnou součástí. Zvon je kvalitním dokladem regionálního zvonařství z první poloviny 19. století. “

Podle ustanovení § 3 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, se k problematice prohlášení věci za kulturní památku dne 18. 7. 2016 pod značkou OÚP/20091/2016 vyjádřil Městský úřad Nýřany, odbor územního plánování, který doporučil prohlášení věci za kulturní památku. „*Městský úřad Nýřany, odbor územního plánování- úsek památkové ochrany, pracoviště Plzeň, souhlasí s prohlášením předmětného zvonu za kulturní památku a to ve shodě s důvody uvedenými v návrhu na prohlášení vypracovaného územním pracovištěm NPU v Plzni ze dne 10. 06. 2016, č. j. NPU341/36050/2016. Při fyzické kontrole dne 15. 6. 2016 bylo shledáno, že se jedná o zděnou kapli čtvercového půdorysu, umístěnou na svahu nad rybníčkem uprostřed návsi.*

Vstup do kaple je ze severovýchodní strany a vpravo před ním se nachází kamenný pamětní kříž s podstavcem. Kaple má hranolovou zvoničku, ve které se nachází zvon. Popis kaple, zvonu a kříže a jejich současný stav odpovídají údajům uvedeným v návrhu na prohlášení. “

Dále se k problematice prohlášení věci za kulturní památku dne 5. 8. 2016 pod značkou KPP/2047/16 vyjádřil odbor kultury a památkové péče Krajského úřadu Plzeňského kraje, a s prohlášením za kulturní památku souhlasil. Ve svém vyjádření uvádí: „*Předmětem návrhu na prohlášení za kulturní památku je návesní kaple nacházející se u rybníka v centru obce Kníže, u hlavní komunikace vedoucí z Úlic, na pozemku st.p.č. 15, k.ú. Kníže. Vlastníkem nemovitosti je Obec Úlice, Ulice 50, 330 33 Ulice, Ičo: 00258440. Jedná se o drobnou zděnou kapli čtvercového půdorysu s okosenými nárožími, střecha je stanová, zakončená zděnou hranolovou zvoničkou rovněž se stanovou stříškou a křížkem na vrcholu. Vstup do kaple je situován ze severovýchodní strany, vedle vstupu je umístěn kamenný krucifix na hranolovém podstavci. Kaple pochází zřejmě z první třetiny 19. století, na otisku stabilního katastru z roku 1839 je již objekt zachycen ve stávajícím umístění a půdorysu, kříž před kaplí je pravděpodobně mladší. Ve zvoničce kaple je na dřevěné hlavě zavěšen zvon s reliéfní výzdobou s motivem sv. Martina a sv. Petra a Pavla, pocházející pravděpodobně z dílny zvonařského mistra Václava Pernera z 30. let 19. století, srdce zvonu je původní, zvon je ovládán ručně. Objekt kaple je v relativně dobrém stavu, zvon je funkční. Předmětná návesní kaple se zvonek a pamětním křížem v obci Kníže je dle KPP hodnotnou sakrální stavbou, která dotváří historické urbanistické prostředí centra obce, spolu s výraznými historizujícími průčelími štitově orientovaných usedlostí v okolí. Stavba se do současnosti dochovala v autentickém stavu včetně původní dřevěné výplně vstupu a zvonu, který zřejmě patří mezi drobnější díla významné zvonařské dílny Pernerů působící v období 18. — 20. století na území dnešního Plzeňského a Jihočeského kraje. Kaple včetně zvonu a pamětního kříže u vstupu je důležitou součástí kulturního dědictví regionu a cenným dokladem historického vývoje obce a životního způsobu a prostředí společnosti v minulosti. Vzhledem k tomu a k výše uvedeným dochovaným hodnotám stavby jsme toho názoru, že předmětná kaple se zvonek a pamětním křížem na pozemku st.p.č. 15 v k.ú. Kníže splňuje kritéria kulturní památky dle § 2 odst. 1 památkového zákona, a proto doporučujeme prohlášení věci za kulturní památku. “*

Ve smyslu ustanovení § 3 odst. 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, byl o podání návrhu písemně vyrozuměn vlastník věci navržené na prohlášení za kulturní památku, a v souladu s ustanovením § 36 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, mu bylo umožněno, aby se před vydáním rozhodnutí vyjádřil k podkladům, které Ministerstvo kultury v průběhu řízení shromáždilo. Vlastník této možnosti nevyužil. Výzva k seznámení s podklady byla doručena dne 15. 8. 2016.

Po vyhodnocení výše uvedeného dospělo Ministerstvo kultury k následujícímu závěru:

Drobná sakrální stavba je situována v intravilánu obce Kníje. Tvoří tak přirozený orientační bod v zástavbě, je také připomínkou zbožnosti místního obyvatelstva. Čtvercová stavba s okoseným nárožím stojí na soklu, nese střechu stanového typu se zděnou zvoničkou.

Před kaplí je umístěn kamenný kříž na kamenném podstavci. Kaple byla pravděpodobně vystavěna v první polovině 19. století, kříž pochází z první poloviny století dvacátého. Hodnotným prvkem v kapli je zvon, taktéž z první poloviny 19. století.

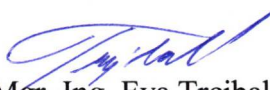
Na základě dekoru s vyobrazením sv. Martina a sv. Petra a Pavla, se lze domnívat, že jeho tvůrcem byla významná dílna Václava Petra Pernera.

Pro své hodnoty historické, umělecké, urbanistické a jako projev tvůrčích schopností a práce člověka, splňuje kaple se zvonem a pamětním křížem na pozemku st. p. č. 15, včetně pozemku st. p. č. 15, k. ú. a část obce Kníje, obec Úlice, okres Plzeň - sever, Plzeňský kraj podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

P o u č e n í:

Proti tomuto rozhodnutí lze podle ustanovení § 152 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v platném znění, podat ve lhůtě 15 dnů od jeho doručení rozklad. Lhůta pro podání rozkladu počíná běžet podle § 40 odst. 1 písm. a) správního řádu den následující po dni, kdy bylo toto rozhodnutí doručeno. Doručení písemnosti upravuje § 23 a § 24 správního řádu, který stanoví, že nebyl-li adresát tohoto rozhodnutí zastížen, rozhodnutí se uloží v provozovně provozovatele poštovních služeb. Jestliže si adresát uložené rozhodnutí ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy bylo rozhodnutí k vyzvednutí v provozovně provozovatele poštovních služeb připraveno, nevyzvedne, považuje se rozhodnutí podle § 24 odst. 1 správního řádu za doručené posledním dnem této lhůty (od tohoto dne běží v tomto případě lhůta pro podání rozkladu). Doručení písemnosti pomocí datové schránky upravuje § 17 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, který rovněž stanoví přednostní doručování dokumentů prostřednictvím datové schránky. Nepřihlásí-li se adresát do své datové schránky ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byl dokument dodán do datové schránky, považuje se tento dokument za doručený posledním dnem této lhůty. O rozkladu proti tomuto rozhodnutí rozhoduje ministr kultury. Rozklad se podává u Ministerstva kultury na výše uvedenou adresu.

Mgr. Ing. Eva Trejbalová

vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

